

LA CULTURA POPULAR EN LA SOCIETAT D'AVUI

JOAN MALUQUER I FERRER

Vicepresident primer de l'Ateneu Barcelonès

Cròniques Ens de l'Associacionisme Cultural Català

No sabia dir si mai, a l'Ateneu Barcelonès, s'havia tractat amb profunditat —o superficialitat— de la cultura popular. No crec que en els gairebé cent cinquanta anys d'història de l'entitat hi hagi hagut gaire interès a posar en relleu la cultura que ens fa diferents al món, que ens permet com a poble aportar un granet de sorra a la platja de la història de la humanitat. En aquest sentit, cal dir —sense sacralitzacions, que no fan al cas— que la riquesa de la nostra cultura tradicional i popular ens configura com a societat molt més del que sovint ens imaginem. L'esperit de col·laboració que veiem en el canemàs del nostre món associatiu ha donat lloc, per exemple, a una manera d'entendre l'economia, a través del cooperativisme i les caixes d'estalvis, les quals, amb una quota de mercat molt superior a la dels bancs, feren possible que, fins a la primera dècada del segle XXI, els menestrals i la petita i mitjana empresa tiressin endavant.

Podriem dir, doncs, que l'expressió genuïna de la societat que constituïm és la que ens arriba a través de la cultura popular. Una cultura popular que no està ancorada en la tradició, sinó que, respectant-la, malda per trobar un espai en el món globalitzat i en la societat d'avui. Aquesta és la lliçó que hem après en el cicle «Cultura popular. Tradició i modernitat», coorganitzat durant l'any

2019 amb l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català i del qual trobareu tot seguit les cròniques. Un cicle en què combinarem, d'una banda, el debat entorn de determinades manifestacions de cultura popular (els Tres Tombs, les bandes o societats musicals, les catifes florals de Corpus, el bestiar festiu i els gegants, i el pessebrisme) i, de l'altra, el muntatge d'elements característics d'aquestes manifestacions a l'entrada de carruatges de l'Ateneu (un carro i una tartana, alguns instruments de banda antics, una catifa de flors i una enramada, una parella de gegants, i un pessebre i alguns diorames). Em sembla que l'objectiu del cicle hauria estat inassolible si no hagués estat per la col·laboració, a través de l'Ens, de les diferents federacions i algunes de les entitats que s'hi apleguen. Vull mostrar també l'agraïment a algunes persones, perquè són les persones que impulsen i materialitzen les iniciatives. D'una banda, a Josep Viana i Rosa Maria Provencio, presidents consecutius de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català; a Joan Ramon Gordo, director de *Canemàs*, i a Àlvar Andrés i Guillem Carreras, tècnics de l'ENS; i, de l'altra, a Enric Cirici, vocal de la junta directiva de l'Ateneu Barcelonès, i a Diana Cot, coordinadora cultural de l'Ateneu Barcelonès, i el seu equip. Tots ells han cregut en el cicle i l'han fet materialment possible.